

*In Nederland
10-17 oktober 2014*

*In Israël
19-25 februari 2015*

Samengesteld uit diverse leerlingverslagen

Inleiding.

Toen er uitleg werd gegeven over dit uitwisselingsproject wist ik zeker dat ik hier aan mee wou doen. Zelf ben ik dol op reizen en op het ontdekken van verschillende culturen.

Omdat ik vorig jaar ook al de kans had gekregen om mee te doen aan het Comenius project, had ik verwacht mijn weg naar binnen te moeten vechten om ook aan dit project mee te doen, en was blij verrast toen dit niet zo bleek te zijn.

Al meteen vanaf het begin hing er een leuk sfeer binnen de groep met Nederlanders.

Ik was erg benieuwd over hoe het zou worden want, hoewel ik al een uitwisselingsproject had gedaan, was dit toch erg anders. Om nu twee meisjes bij mij te logeren te hebben en continu met hen te zijn zou toch voor een hele andere ervaring zorgen.

Natuurlijk waren er ook bij mij de kleine zorgen zoals: Zullen ze mij wel aardig vinden? Zal ik hun wel aardig vinden? Kan ik het om mijn privacy een week op te geven?

Maar bovenal had ik al vanaf dag één ontzettend veel zin in want door contact op te nemen met de meiden die in mijn huis zouden slapen wist ik dat het goed zou komen, en verdwenen die zorgen als sneeuw voor de zon.

Mijn verwachtingen over Israël waren weer heel anders, ieder land heeft een eigen cultuur, ieder land is speciaal op zijn eigen wijze.

Maar te om te reizen naar Israël is wel heel bijzonder, zeker gezien de situatie daar.

Ondanks het feit dat het een land in oorlog is, voelde ik me erg veilig bij het maken van deze reis. Misschien vond ik het juist wel extra speciaal aangezien ik zoiets nog nooit meegemaakt had en dus nog nooit de kans had gehad om een oorlog van zo dichtbij mee te maken en te praten met de mensen die er midden in zitten.

Wel waren er weer andere zorgen zoals: Wat als ik me niet weet aan te passen naar hun cultuur? Wat als ik niet beleefd genoeg ben?

Dit maakte me echter niets uit, ik vertrok met het idee van; we zien wel hoe het allemaal uitpakt!

Aankomst

Toen we uit het vliegtuig kwamen, waren we allemaal superzenuwachtig, omdat we dachten dat we meteen onze gastfamilie zouden zien.

Dat was voor de meesten ook zo, maar voor een paar, waaronder ik, niet.

Wij gingen naar de school om daar onze gastfamilies te ontmoeten.

Op de school was Abigail er met haar vader. (ik vergeet steeds hoe hij heet!)

Met de auto gingen we naar haar huis toe.

Ze zeiden dat we maar een minuutje of tien in de auto moesten, maar we zijn zeker 30 minuten onderweg geweest!

Abigail vertelde altijd dat ze in een heel groot huis woonde, en toen zij in Nederland was, waren ze het aan het verbouwen, maar blijkbaar waren ze het nu nog steeds aan het verbouwen, dus woonde ze in een tijdelijke woning, een soort bungalow.

Toen ik binnenkwam werd ik voorgesteld aan haar moeder, die volgens mij haar naam helemaal niet gezegd heeft, en kreeg ik een rondleiding in het huis.

Het was allemaal heel erg klein, van de voordeur stapte je meteen in de huiskamer/keuken en er kon niet eens een eettafel bij, zo klein was het.

Toen Abigail me mijn kamer liet zien, dacht ik eerst dat ik in het rommelhok moest slapen, maar het bleek dat dat haar kamer was!

Ik vond het er een beetje armoedig uitzien, terwijl Abigail had gezegd dat het een heel mooi huis was.

Haar moeder zei dat het water warm was, en dat ik dus wel even kon douchen.

Ik wist niet zeker hoelang ik kon douchen, maar ik vermoede niet zo lang, dus ik heb maar heel snel gedoucht.

Na de douche heb ik mijn kadootjes gegeven en hebben we iets gegeten.

Na het eten gingen we naar de verjaardag van Sarah.

We werden gebracht door haar vader.

Toen we daar aankwamen wist ik meteen dat ik zwaar underdressed was.

Er waren wat Israëliëse mensen, (niet zo heel veel) en de meisjes hadden allemaal een jurkje aan terwijl ik gewoon in mijn spijkerbroek liep!

Gelukkig zag ik dat alle Nederlanders ook een spijkerbroek aanhadden!

Toen ik me ging voorstellen aan de mensen die ik niet kende, dachten alle jongens dat ik ze wilde versieren!

Ik vroeg aan Abigail waarom ze dat dachten, en toen zei ze dat het niet zo normaal is om je voor te stellen aan jongens die je niet kent, behalve als je interesse in ze hebt!

Gewoonten en gebruiken in mijn gastgezin

Sarah heeft twee jongere broertjes en woont samen met hen en haar ouders. Haar opa en oma van haar moeders kant leven in het huis wat naast hun staat. In de ochtend stonden we om 6 uur op en dan ging ik ontbijten en Sarah dronk een kopje koffie en at daarbij chocolade taart of iets anders. Toen ik vroeg waarom ze niet meteen ontbijt nam als ze opstond, antwoordde ze met 'ik eet pas als mijn lichaam daarom vraagt.' Het was in de avond ook redelijk normaal om twee keer een avondmaaltijd te nemen. Dan kwamen we bijvoorbeeld thuis en dan gingen we wat eten, twee uur later gingen we dan pas echt avondeten. Of we gingen dan naar een restaurant waar je weer een hele maaltijd bestelde.

Haar vader maakte elke dag de lunch voor school en we kregen ook nog een sandwich van de gidsen. De eerste twee dagen moest ik weer even inkomen met het Engels praten, maar daarna ging het goed. Ik vond het Engels praten en communiceren makkelijker toen ik bij haar was dan toen zij een week hier was. Maar dat kwam misschien ook wel omdat ik haar nu al kende en wist hoe ze was. In Nederland waren ze best langzaam en ook als je zei dat we op moesten

schieten omdat we anders de bus zouden missen of iets dergelijks, dan gingen ze nog steeds geen haast maken. En toen ik in Israël 10 minuten later opstond dan Sarah, schoot ze meteen in de stress, omdat ze dacht dat we de bus zouden missen. Dus ze kennen wel haast en ze kunnen zich ook haasten, dus hoe het kwam dat ze dat hier niet deed weet ik niet.

De dag dat we aankwamen vierde ze haar verjaardag. Er waren allemaal vrienden van haar school en later kwamen ook de 'Nederlanders' met hun uitwisselingsstudent. Ze hadden die middag pizza's gemaakt en allemaal andere typische gerechten. Het was een erg gezellig feestje en heel veel van haar vrienden bleven slapen. De volgende dag werden die opgehaald en ging ik wat met het gezin doen. Ik ben met Sarah naar de stad gegaan, waar haar moeder ons af had gezet. Later kwam de rest van de groep ook en zijn we samen Fallafel gaan eten.

We zijn de laatste dag met iedereen naar Jeruzalem gegaan. Iedereen had gezegd dat het redelijk warm weer zou worden en dat je wel genoeg had aan een vest. Maar toen we daar eenmaal waren was er veel wind, dus lekker koud. We hebben een stuk gelopen en zo ongeveer bij elk gebouw en elke steen werd er verteld waarom dat hier stond en de geschiedenis er van. In Jeruzalem hebben we een kerk bezocht waar je de steen van het graf van Jezus aan kon raken. Dat was eerst ruw, maar nu helemaal glad omdat het zo vaak aangeraakt is. De Israëliërs hebben toen een andere kerk bezocht. Daarvoor zijn we met z'n allen naar de Klaagmuur geweest. Iedereen kreeg een briefje om iets op te schrijven en daarna in de muur te stoppen. Het was heel druk en je moest wachten tot je bij de muur kon, en bijna iedereen stond te bidden. Het is de gewoonte dat als je je briefje met je boodschap er op in de muur hebt gedaan, om dan achteruit terug te lopen. De mannen stonden aan de andere kant, mannen en vrouwen waren gescheiden.

Multiculturele samenleving

Van een multiculturele samenleving is sprake als in een land diverse groepen met verschillende culturen met elkaar samenleven.

Door mee te doen aan de uitwisseling tussen Nederland en Israël ben ik er achter gekomen dat zowel Nederland als Israël een multiculturele samenleving hebben. In de verschillende hoofdstukken van dit verslag ga ik de multiculturele samenleving van Nederland en Israël beschrijven en ook de verschillen en overeenkomsten uitlichten. Ik ga de cultuur van het gastgezin beschrijven en de culturen in de twee hoofdsteden van deze landen met elkaar vergelijken.

De Multiculturele samenleving in Nederland

Nederland staat bekend om zijn multiculturele samenleving. Heel veel culturen leven samen in dit kleine land. Nederland heeft heel lang zijn grenzen opengesteld voor migranten uit het buitenland. Nu zijn de regels aangescherpt, maar door de eerdere regelgeving zijn er veel verschillende nationaliteiten in ons land. Vooral veel Turken en Marokkanen hebben hun toevlucht in ons land gezocht. Nederland was en is een land met grote kansen. Zo komen er sinds een aantal jaar veel mensen uit Oost Europa naar Nederland om hier een baan te zoeken.

Door de multiculturele samenleving in Nederland is er sinds kort een beweging gaande die de mensen die geen Nederlandse achtergrond hebben het land uit wil hebben. Toch is er in Nederland een wet tegen discriminatie en racisme en een wet voor vrije meningsuiting en geloofsvrijheid. In Nederland worden dan ook veel verschillende religies gevolgd. Zo zijn er in alle grote steden verschillende gebedshuizen zoals kerken en moskeeën. De grootste groep Nederlanders is Atheïst en heeft dus geen religie. In deze groep van de Nederlanders lopen de culturen per familie heel erg uiteen. Verder is er een grote groep protestanten en Rooms-katholieken.

Over het algemeen volgt Nederland de christelijke feestdagen. Mensen van een ander geloof, kunnen op feestdagen van hun geloof vrij nemen van school of van hun werk. Dit zegt ook iets over de Nederlandse cultuur: tolerantie.

Nederland heeft een aantal belangrijke feestdagen die andere landen niet hebben. Koningsdag en Sinterklaas zijn daar de belangrijkste van en zijn ook belangrijk voor onze cultuur. Wat in Nederland ook een heel belangrijk onderdeel van de cultuur is, is fietsen. In Nederland heeft iedere inwoner wel een fiets. En zoals fietsen bij de cultuur hoort, is in de winter schaatsen iets belangrijks in Nederland. Als er natuurljks ligt in Nederland, trekt de bevolking er massaal op uit om te gaan schaatsen en om daarna met z'n alle heerlijk warme erwtensoep te eten. Dat is gelijk een ander belangrijk aspect van de Nederlandse cultuur. Nederlanders houden er namelijk van om dingen samen te doen. Zo houden veel Nederlanders spelletjesavonden en kijken ze samen naar de tv. Nederland is echt een land van gezelligheid.

De Multiculturele samenleving in Israël

Israël is officieel een Joodse staat. Joden van over de hele wereld zijn naar Israël gekomen om daar een nieuw bestaan op te bouwen. De Joodse cultuur en het Joodse geloof vormen dan ook de basis van het huidige Israël. Zo is er in ieder gebouw een speciale 'zaterdag lift'. Deze lift kan voor de sabbat (de zaterdag) worden ingeschakeld en gedurende de sabbat gaat deze lift dan alle verdiepingen van het gebouw langs. Dit komt doordat de streng gelovigen van hun geloof op de sabbat geen stroom mogen bedienen. De officiële feestdagen in Israël zijn de Joodse feestdagen. De officiële taal in Israël is Hebreeuws, maar er wordt ook veel Arabisch gepraat.

In Israël zie je veel Joods-orthodoxen. Dit zijn zeer streng gelovige Joden. De mannen zijn herkenbaar aan hun zwarte kleding, hun zwarte hoeden en hun pijpenkrullen voor de oren. De vrouwen zijn niet goed te herkennen, maar mogen hun eigen haren niet laten zien. Om die reden dragen zij vaak een hoofddoek of een pruik. Aan mijn gastgezin heb ik gevraagd wat de betekenis is van de pijpenkrullen die de mannen voor hun oren hebben. Als antwoord kreeg ik dat Joods orthodoxen de 'Thora' als enige waarheid zien en daarin staat een regel over dat het knippen van haar voor de oren verboden is. Waarom ze pijpenkrullen maakten, konden ze mij niet vertellen, ze vermoedden dat dat een traditie is. Op één van onze tochten in Israël hoorde we dat er vlak bij ons een belangrijk ritueel gaande was: de haren van een driejarig jongetje werden geknipt. Hun haar wordt namelijk vanaf hun geboorte drie jaar lang niet geknipt. Als ze 3 jaar oud zijn, worden ze kaalgeschoren behalve het haar langs hun oren. In mijn tijd daar in Israël merkte ik dat de Joods orthodoxen die ik zag, vooral met mensen uit hun eigen geloof omgingen en dat de mannen afstand hielden van vrouwen.

Naar wat ik heb gezien bestaat het grootste deel van de Israëlische bevolking uit minder streng gelovige Joden. Het enige wat hen kenmerkt is het keppeltje dat ze op de kruin van hun hoofd dragen. Het keppeltje wordt gedragen als herinnering dat je altijd onderdanig bent aan god. Zo kun je nooit de fout ingaan en jezelf als god gaan zien. Zij bidden meerdere malen per dag.

Een ander groot deel van de bevolking bestaat uit Joden die het joodse geloof niet echt meer volgen. Zo hebben ze geen uiterlijke kenmerken en bidden ze ook niet meer tot god. Toch beschouwen ze zichzelf als een Jood. Mijn gastgezin behoorde tot deze 'groep' van de bevolking. Hun tradities beschrijf ik straks onder het kopje 'cultuur in mijn gastgezin'. Toch ben ik gedurende mijn reis door Israël ook veel andere geloven tegengekomen. Zo wonen er ook Moslims, Christenen en atheïsten. Op een van de dagen zijn we met de Nederlandse delegatie naar een Druzen dorpje geweest. De Druzen zijn maar een kleine gemeenschap, maar zijn ook deel van de samenleving van Israël.

De verschillende culturen in Israël leven nog wel heel erg in hun eigen gemeenschap, dit geldt alleen niet voor de grote steden. Daar leven alle culturen door elkaar. Wat me heel erg is opgevallen aan de algehele Israëlische cultuur is dat alle mensen heel direct zijn.

Verschillen in cultuur

Vragen die ik heb gesteld aan mijn gastgezin

Het is lastig om directe verschillen tussen de twee culturen te benoemen, omdat het vaak verschillen zijn tussen mensen en niet ieder mens in een cultuur is gelijk toch waren er een aantal verschillen die me opvielen en hier heb ik me dan ook verder in verdiept.

Ouder-kindrelatie

Wat me allereerst opviel aan het verschillen in de culturen is dat Israëlisch ouders over het algemeen veel meer beschermend zijn dan Nederlandse ouders.

De reden hiervoor is dat de jongeren met wie wij een uitwisseling hadden ver van elkaar vandaan wonen, waardoor ze afhankelijk zijn van hun ouders om te worden gebracht en worden opgehaald. Ook doordat het niet gebruikelijk is om te fietsen zijn kinderen veel afhankelijker van hun ouders dan in Nederland. Ook is het voor de ouders heel belangrijk dat ze weten waar hun kind uithangt. Toen de Israëliërs in Nederland waren, vonden ze het belangrijk om hun ouders constant op de hoogte te houden, terwijl wij Nederlanders prima een weekje niks van ons laten horen. Door de constante spanning die er in het land heerst is het voor de Israëliërs misschien wel nog belangrijker om goed in contact te blijven.

Humor

Nederlanders zijn heel nuchter ingesteld en hebben een droog, direct en bot gevoel voor humor.

Israëliërs zijn ontzettend sarcastisch. Vaak moest ik even goed de situatie analyseren voordat ik zeker wist of iemand nu een grapje maakte of echt serieus was.

Ik heb aan mijn gastgezin gevraagd of er een reden was waardoor iedereen zo sarcastisch was en het antwoord raakte me. De vader van mijn uitwisselingsbuddy vertelde dat sarcasme hun manier is om de realiteit te relativiseren. Door grapjes te maken over de conflicten in het land zijn de Israëliërs in staat taboes te doorbreken. Op deze manier gaan de Israëliërs met hun gevoelens om, om dat wat gebeurt in hun land eigenlijk niet te bevatten is.

Feestjes

De allereerste avond hadden we een verjaardagsfeestje van Sarah. Er was ontzettend veel eten aanwezig en de Israëliërs zijn dan ook ontzettend dol op foodparty's. We deden karaoke en hebben heel veel gedanst. De feestjes hier lijken een beetje op de feestjes die wij in Nederland gaven twee jaar geleden. Ook aan de feestjes merk je dat de jongeren in Israël meer beschermd worden dan in Nederland.

Eten

Echt overal is eten. Wat gek is dat over het algemeen gezinnen niet veel samen eten, met uitzonderingen van de weekenden. Dit komt omdat de gezinsleden vaak op verschillende tijden thuis komen. Veel van onze uitwisselingbuddy's eten ook totaal niets 's ochtends. Ik kreeg een kop chocomel en een stukje chocolade cake en dat was het dan wel. Voor ons gingen sommigen echt speciaal ontbijt maken, maar ze aten er zelf dan niet van. Dit was heel raar om te constateren. Gil vertelde me dat het vooral zo is omdat ze gewoon ontzettend weinig tijd hebben 's ochtend. Als voorbeeld: Gil moet bijvoorbeeld rond half 5 opstaan en dan eet ze liever niet omdat ze dan net vijf minuten langer kan slapen.

Specialiteiten zijn natuurlijk het broodje falafel. Ik heb dit een keer gegeten in Israël en het was echt goddelijk.

Kleding

Wat me opviel aan de kleding was dat iedereen zich best wel alternatief kleedt voor Nederlandse begrippen. Dr. Martins zijn echt een hele grote trend. Je ziet over het algemeen best wel de invloed van het leger in de kleding terug. Iedereen draagt stoere kleding, die vaak ook nog praktisch is.

Geloof

Het Jodendom is extreem overheersend in Israël. Religie is ontzettend belangrijk, veel meer dan in Nederland. In Jeruzalem zag je heel duidelijk de verschillen tussen de moslims en de joden. Er zijn in de stad bepaalde plekken waar het geloof ook daadwerkelijk gescheiden wordt en mensen van een ander geloof deze plekken niet mogen betreden. Israël vormt op haar eigen manier een multiculturele samenleving, waarbij de geloven in vrede met elkaar leven ondanks de conflicten. De mensen zeggen dan ook dat het niet de mensen zelf zijn die oorlog willen, maar dat de mensen die de macht hebben hiervoor zorgen.

Een heel duidelijk verschil is dat in Israël het geloof direct op straat te zien is, terwijl wij in Nederland ons over het algemeen vrij weinig bezig houden met het geloof.

Het was voor mij dan ook even apart om de streng orthodoxe Joden in hun strenge lange zwarte jassen en met hun baarden te zien lopen op straat.

Conclusie

De verwachtingen die ik over het algemeen had bleken wel te kloppen. Zo was Abed meer betrokken met Palestina dan de anderen, en bleken ze ook heel westers te zijn. Dit merkte je aan de muziek die ze luisterden, kennis die ze hadden en de manier van denken. Wat anders was dan mijn verwachtingen was dat ze niet gastvrij zouden zijn. Het was juist het omgekeerde! Iedereen die we tegenkwamen wilde ons ontvangen en eten geven. Ook het gastgezin was superaardig. Het viel me op dat het gastgezin nooit samen at, en dat ze een heel gescheiden leven leidden. Wel was het raar dat Abed echt afhankelijk was van zijn ouders wat betreft vervoer. Ook viel me op dat mijn gezin, erg hoogopgeleid was en dat Abed en zijn broertje een uitstekende opleiding kregen, ook na school. Ik heb bijvoorbeeld wel anderhalf uur zitten luisteren naar een pianostuk dat het broertje van Abed (10) zelf heeft gecomponeerd.

De groep was ongeveer zoals ik verwacht had, met uitzondering van dat ze allemaal heel graag het leger in wilden om zo hun land te dienen. Dit verbaasde mij omdat ik dienstplicht ken als iets wat niet leuk is en meestal gedwongen is. Dit weerspiegelt ook de denkgest van de gemiddelde Israëli, want ze willen allemaal heel graag hun land verdedigen tegen de vijanden. Verder verbaasde mij het ook hoe ver ze gingen in grapjes maken over discriminatie. Ik had gedacht dat dit een gevoelig onderwerp zou zijn, met alle verschillende nationaliteiten, maar dit bleek meer iets wat met humor uitgewist moest worden.

Het land zelf verbaasde mij ook. Het is een land met twee gezichten: een oud gezicht, en een nieuw gezicht. In Israël is er heel veel gebeurd, met duizenden jaren geschiedenis. Aan de andere kant, is Israël maar zestig jaar oud, en merk je dat er nog veel gebeuren moet. Wel denk ik dat ze het redden, omdat er steeds meer mensen zijn die openstaan voor de ideeën voor de oude vijand. Zo willen ze het samen oplossen, en ik denk dat die manier de enige manier is die juist is.

De conclusie van het verslag is, dat het een geweldige uitwisseling was, met nieuwe vriendschappen, nieuwe kennis en een heerlijke vakantie in Israël. Ik zou het iedereen aanraden. Ook omdat het heel gezellig is en omdat je nieuwe mensen leert kennen, maar ook omdat je een inzicht kunt krijgen van hoe er nou vanbinnen uit Israël gedacht wordt over de problemen die ze daar hebben. Zeker doen dus!